

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
22/4421-

Dato
15. desember 2023

Supplerende tildelingsbrev 2023 – felles oppdrag til Forskningsrådet, NSM og FFI

Med bakgrunn i den teknologiske og sikkerhetspolitiske utviklingen ser Forsvarsdepartementet og Kunnskapsdepartementet behov for at det norske forskningssystemet bedre innrettes for å håndtere Norges totale kunnskapsbehov – både åpent, skjermingsverdig og gradert kunnskap. Det er nødvendig å etablere løsninger som muliggjør åpent-skjermingsverdig, ugradert-gradert og sivil-militært FoU-samarbeid i større skala enn i dag. Departementene ber om et felles innspill fra Forskningsrådet, FFI og NSM som utreder mulige løsninger med beskrivelse av risiko og økonomiske og administrative konsekvenser for de ulike løsningene.

Bakgrunn

Trussel- og risikobildet mot Norge og norske interesser blir stadig mer sammensatt og sektorovergripende. Dette øker den gjensidige avhengigheten mellom sivile og militære aktører, på tvers av sektorer og ansvarsområder nasjonalt, og på tvers av landegrenser og allierte samarbeidspartnere. Sikkerhet og beredskap vektlegges mer i alle sektorer. Kunnskap, kompetanse og teknologi blir stadig viktigere for internasjonal konkurranse, nasjonal sikkerhet og samfunnets motstandskraft. Flere enn tidligere vil bli involvert i sikkerhets- og beredskapsarbeid, og flere virksomheter vil komme i situasjoner der sikkerhet blir et sentralt hensyn i beslutningsprosesser. Det nasjonale forskningssystemet må kunne håndtere dette. I årene fremover vil det være behov for en mer strategisk tilnærming til kunnskapsutvikling, forskning og teknologiutvikling for å ivareta nasjonale sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser. Både Forsvarskommisjonen og Totalberedskapskommisjonene peker på behovet for økt tverrsektorielt samarbeid og anbefaler at det etableres ytterligere mekanismer for å utvikle og ivareta relevant kunnskap på tvers av samfunnsområder, skjermingsbehov og gradering.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Sidsel Aarnæs
Arbo
22 24 75 55

Forsvars- og sikkerhetsrelatert FoU stiller større krav til infrastruktur, sikkerhetskompetanse og sikkerhetskultur enn annen FoU. Det norske forskningssystemet må videreutvikles og innrettes på en måte som gjør det i stand til å håndtere større grad av sensitivt, skjermingsverdig og sikkerhetsgradert forsknings- og teknologisamarbeid.

Føringer

Det gis seks føringer for gjennomføringen av oppdraget:

- (1) Forvaltningsverdiene skal legges til grunn. Norges samlede forskningsmidler skal brukes på den mest effektive måten.
- (2) Norge skal ha ett felles, nasjonalt forskningssystem som håndterer Norges totale kunnskapsbehov – både åpent, skjermingsverdig og gradert kunnskap.
- (3) Sensitivt, skjermingsverdig og sikkerhetsgradert forsknings- og teknologisamarbeid må rammes inn slik at akademisk frihet og åpen forskning fortsatt har gode vilkår.
- (4) Ett felles nasjonalt forskningssystem må ha fleksibilitet og mekanismer som tar høyde for utviklingstrekk der det som er åpent nå kan bli skjermingsverdig og gradert senere, og omvendt.
- (5) Ett felles nasjonalt forskningssystem skal ivareta et forsvarlig sikkerhetsnivå i tråd med kravene i sikkerhetsloven.
- (6) Antall leverandører av skjermingsverdig og gradert FoU bør øke noe fremover.

Gjennomføring

Forskningsrådet, FFI og NSM skal i fellesskap utrede og levere et felles innspill til hvordan forskningssystemet må innrettes for også å håndtere skjermingsverdig og gradert forsknings- og teknologisamarbeid.

Følgende spørsmål skal besvares i utredningen:

Del 1 - innretning og behov

- a) Hvordan kan et felles, nasjonalt forskningssystem innrettes for å håndtere Norges totale kunnskapsbehov slik at skjermingsverdig og gradert kunnskap, herunder forsvars- og sikkerhetsrelatert forskningssamarbeid, kan sees i sammenheng med den åpne forskningen? Det er mulig å beskrive flere løsninger.
- b) Innenfor hvilke fag- og teknologiområder er behovet for samarbeid størst i dag, og hvilke områder antas å utvikle seg til å bli viktige samarbeidsarenaer de kommende årene?
- c) Hvordan kan sivil-militært samarbeid rammes inn på en måte som ikke står i veien for den åpne forskningen?

Del 2 - konsekvenser og forutsetninger

- d) Hvilke investeringer i infrastruktur er nødvendig for å understøtte et nasjonalt forskningssystem for åpen, skjermingsverdig og gradert FoU? Infrastruktur inkluderer forvaltningsinfrastruktur (for tildelinger, prosjektsøknader, oversikt osv.) og infrastruktur som støtter gjennomføringen av FoU. Løsningsalternativer må beskrives skalert ut fra (1) hva som er mulig innenfor dagens rammer, (2) hva som er mulig innenfor en moderat økning i rammevilkår og (3) hva et optimalt alternativ vil kreve av investeringer.
- e) Hva er økonomiske og administrative konsekvenser av ulike løsninger, med henvisning til forvaltningsverdiene i staten?
- f) Hvilken risiko knytter seg til ulike løsninger?

- g) Hvilke kompetansebehov må dekkes på kort og lang sikt for at a) et felles nasjonalt forskningssystem for åpen, skjermingsverdig og gradert FoU skal kunne fungere i praksis, og b) at enkelte nye leverandører skal kunne bidra innenfor sensitivt, skjermingsverdig og gradert forsknings- og teknologisamarbeid? Skisser hvordan en slik kompetanseheving kan gjennomføres.

Besvarelse

Departementene ber om at det utarbeides en felles rapport som sendes til Forsvarsdepartementet ved postmottak@fd.dep.no og Kunnskapsdepartementet ved postmottak@kd.dep.no innen arbeidsgens slutt 31. mai 2024. Svar på del 2 bokstav d) bes oversendt som egen forsendelse innen arbeidsgens slutt 16. februar 2024. Departementene vil innkalle til diskusjonsmøter underveis. Ved behov for sikkerhetsgradering skal svaret merkes og sendes i tråd med kravene i sikkerhetsloven.

Finansiering av virksomhetskostnader

Kunnskapsdepartementet tildeler Forskningsrådet 1 mill. kroner i 2024 til dekning av administrative kostnader knyttet til dette oppdraget. Tildelingen omtales i tildelingsbrevet for 2024.

Med hilsen

Charlotte Rustad (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Sidsel Aarnæs Arbo
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer